

Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse

Dato: 4. juni 2008
Kontor: Sundhedspolitisk kt.
J.nr.: 2008-1213-121
Sagsbeh.: lybh
Fil-navn: Dokument 10

TALEPAPIR
Det talte ord gælder

Tilhørerkreds:	Åbent samråd i Uddannelsesudvalget
Anledning:	Åbent samråd om personale manglen i sundheds- og plejesektoren (Bjarne Laustsen (S))
Tid og sted:	FT, 3. juni 2008
Fil-navn:	Samråd AI-AK

[AI: Vil ministrene redegøre for udviklingen i personale manglen på sundheds- og plejeområdet siden sidste samråd i maj 2007?]

Jeg vil gerne indledningsvist takke for lejligheden til at drøfte rekrutteringssituationen på sundheds- og plejeområdet. Det er et område, som i denne konflikttid har været genstand for megen polemik – især fordi nogle faggrupper jo har en åbenlys interesse i at fremhæve personale manglen. Nogle er måske endda faldet for fristelsen til at male et omvendt skønhedsmaleri af situationen.

Men det ændrer ikke ved realiteterne: At sundhedsvæsenet gennem det seneste år har oplevet en stigende mangel på sundhedspersonale.

Det er en paradoksal situation: Aldrig har vi haft så mange læger, sygeplejersker, sosu-assistenten og andet sundhedsfagligt personale som i dag. Samtidig kan vi konstatere, at efterspørgslen på uddannet sundhedspersonale heller aldrig har været større.

Manglen på personale er ikke kun et problem for sundhedsvæsenet. Faktisk er rekrutteringsvanskelighederne i sundhedsvæsenet ikke nær så udtalte som for andre brancher – offentlige som private. I 2007 var andelen af forgæves rekrutteringer i sundhedsvæsenet 1,3 pct. i forhold til alle beskæftigede i sundhedsvæsenet. Til sammenligning var den gennemsnitlige andel af forgæves rekrutteringer på det samlede arbejdsmarked 2,4 pct. – altså dobbelt så stor.

Den generelle mangel på arbejdskraft betyder, at rekrutteringen til sundhedsvæsenet vanskeliggøres. Og der ikke udsigt til, at det skal blive meget lettere i de kommende år.

Mest markant er manglen på speciallæger og sygeplejersker. Ifølge seneste tal fra Arbejdsmarkedsstyrelsen manglede der i efteråret 2007 i alt 1.223 sygeplejersker mod 811 året forinden. For speciallægernes vedkommende manglede der på samme tidspunkt 1.260 speciallæger, hvilket er en stigning på 17,4 pct. i forhold til efteråret 2006.

Men også blandt andre faggrupper i sundhedsvæsenet er rekrutteringsproblemerne blevet mere mærkbare. Det gælder f.eks. for sosu-assistenten og for andet sundhedsfagligt personale som radiografer og bioanalytikere. Konkret for sosu-assistenten er manglen steget fra 513 i efteråret 2006 til 833 i efteråret 2007.

[Spm. AJ: hvilke initiativer har regeringen så iværksat siden sidste samråd for (1) at mindske frafaldet på sundhedsuddannelserne, (2) øge optaget, samt (3) at fastholde og tiltrække uddannet personale i sundhedssektoren?]

Hr. Bjarne Laustsen spørger så, hvad regeringen har gjort for at sikre rekruttering til sundhedssektoren? For så vidt angår spørgsmålet om regeringens initiativer for at mindske frafaldet og øge optaget på sundhedsuddannelserne, kan jeg udtale mig

om regeringens tiltag vedrørende sundhedspersonalets videreuddannelse. Og navnlig lægernes videreuddannelse til speciallæge.

For at skaffe flere speciallæger har regeringen med virkning fra 1. februar i år gennemført en reform af speciallægeuddannelsen, der skal forkorte den gennemsnitlige uddannelsestid fra læge til speciallæge. Hvor speciallægeuddannelsen tidligere tog ca. 12 år efter kandidateksamen, forventer regeringen, at uddannelsen fremover vil tage ca. 10 år i gennemsnit – eller måske endda kortere tid.

Herudover har regeringen øget antallet af hoveduddannelsesforløb for perioden 2008 til 2012 med knap 20 pct.

[Kvalitetsreformen]

På spørgsmålet om, hvad regeringen har gjort i det forgangne år for at fastholde og tiltrække personale i sundhedssektoren, er det korte svar: Kvalitetsreformen!

Som min forgænger sagde på samrådet i maj sidste år, så kan vi gøre nok så meget for at uddanne flere læger, sygeplejersker, sosu-assistenten osv. Men hvis de ikke ønsker at arbejde i det offentlige sundhedsvæsen, så er vi lige vidt. På samrådet kunne I derfor høre om de initiativer, som lå på tegnebrættet til en kvalitetsreform, der skulle skabe velfungerende og attraktive arbejdspladser i det offentlige – herunder i sundhedsvæsenet.

Siden da har regeringen afsat 6 mia. kr. over fire år til implementering af kvalitetsreformens initiativer til bedre muligheder for kompetenceudvikling, seniorfastholdelse, anerkendelse af den gode indsats, samt bedre fysisk og psykisk arbejdsmiljø.

[International rekruttering]

Det tager gennemsnitligt over 10 år oven i en lang kandidatuddannelse at uddanne en læge til speciallæge og gennemsnitligt ca. 4 år at uddanne en sygeplejerske. De tiltag, som regeringen har sat i værk for at øge tilgangen af sundhedspersonale gennem uddannelsessystemet, vil derfor først få effekt på den lidt længere bane. Den lave ledighed blandt sundhedspersonalet betyder, at det på kort sigt er vanskeligt at rekruttere tilstrækkeligt med personale til sundhedssektoren *inden for landets grænser*.

Jeg vil gerne understrege, at det er regeringens ambition, at vi skal uddanne tilstrækkeligt med sundhedspersonale her i landet til at sikre borgerne let og lige adgang til sundhedsvæsenet. Men aktiv rekruttering af udenlandske læger og andet sundhedspersonale kan – i hvert fald i en periode – være med til at dække det akutte behov for arbejdskraft.

Regeringen har derfor med strategien ”Danmark – et godt sted at arbejde” og jobplanen igangsat initiativer, der skal gøre det nemmere at rekruttere udenlandsk arbejdskraft til Danmark. Konkret er bl.a. nedsat en arbejdsgruppe, der skal afdække gode metoder til en aktiv og systematisk rekruttering af sundheds- og plejepersonale til brug for regioner og kommuner. Der er allerede rundt om i landet gjort en del erfaringer med udenlandsk rekruttering til sundhedssektoren. Den viden skal spredes, så regioner og kommuner kan lære af hinandens gode – og mindre gode – erfaringer.

[Spm. AK: Hvilke fremadrettede initiativer vil regeringen tage mhp at imødekomme manglen på arbejdskraft i sundhedssektoren?]

Hr. Bjarne Laustsen ønsker til sidst at få oplyst, hvilke fremadrettede initiativer regeringen vil igangsætte for at imødekomme manglen på arbejdskraft i sundhedssektoren? Som jeg håber, det er fremgået af min besvarelse – og vil fremgå af undervisningsministerens efterfølgende besvarelse – så har regeringen allerede iværksat en flerstrengt indsats for at afhjælpe manglen på sundhedspersonale. Regeringen vil dog fortsat arbejde målrettet for at sikre rekrutteringen til sundhedsvæsenet.

[Fremadrettede initiativer - Task-force]

Med den personalemangel, vi i dag oplever i sundhedsvæsenet, er det helt afgørende, at vi anvender personaleressourcerne mest hensigtsmæssigt.

En undersøgelse fra sygehusvæsenet viser, at to ud af tre læger finder, at der på nogle områder er en u hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem faggrupperne på deres afdeling. Tilsvarende tilkendegiver hver tredje social- og sundhedsassistent, at vedkommende kan udføre andre opgaver end i dag, såfremt de får lov eller modtager den fornødne oplæring. Det ser jeg som et tegn på, at der på mange områder er mulighed for en bedre tilrettelæggelse af arbejdet i sundhedsvæsenet. Regeringen har derfor aftalt med arbejdstager- og arbejdsgiverorganisationerne at nedsætte en task-force, der skal udarbejde en strategi for en mere fleksibel opgavevaretagelse og mere hensigtsmæssig arbejdstilrettelæggelse på sundheds- og ældreområdet. Arbejdet forventes afsluttet primo 2009.

[Fremadrettede initiativer - Arbejdskraftbesparende teknologi]

Derudover skal vi udnytte de muligheder for frigørelse af personaleressourcer, som teknologien tilbyder os. Som led i kvalitetsreformarbejdet har regeringen derfor afsat 3 mia. kr. på finansloven til arbejdskraftbesparende teknologi, som skal aflaste medarbejderne og mindske arbejdspresset i den offentlige sektor.

[Afslutning]

Regeringen har siden sin tiltræden prioriteret rekruttering til sundhedssektoren meget højt. Afhjælpning af personale manglen er en problematik, der ikke findes nogen enkel løsning på, men som kræver en flerstrengt indsats på mange forskellige fronter. Jeg giver hermed ordet videre til undervisningsministeren, som vil redegøre for regeringens tiltag inden for sit ansvarsområde.